

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 33.20
Tarih: 16.05.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

12 Eylül askeri darbesinden sonra Türkiye yakın tarihinin en acılı dönemlerinden birine tanıklık eden genelde Diyarbakır zindanı özelde de Diyarbakır 5 No'lu Cezaevi'nde yaşananları açığa çıkarmak ve arkasında bıraktığı büyük travmayı anlamak Türkiye darbeler tarihiyle yüzleşmek ve yakın tarihi deşifre etmek açısından turnusol görevi görecektir. Diyarbakır Zindanında yaşanan olayların bütün boyutlarıyla araştırılması hali hazırda yürümekte olan "Barış ve Demokratik Çözüm Süreci"ne katkı sunacağı aşikardır. Toplumsal barış ve uzlaşma kanallarının açık kalmasını sağlayacak böylesi kararlaşmanın değeri tartışılmazdır. Bu bağlamda Diyarbakır Zindanı ile ilgili Anayasa'nın 98. ve içtüzüğün 104 ve 105. maddeleri gereğince "Meclis Araştırması" açılmasını saygılarımla arz ederim.

İdris BALUKEN

BDP Grup Başkanvekili

Bingöl Milletvekili

GEREKÇE

Mayıs ayı, sol kültürün dağarcığında önemli olayların yaşandığı bir aydır. Ayın ilk gününün İşçi Sınıfının Uluslar arası Birlik,Mücadele ve Dayanışma Günü olarak kutlanması, doğanın dirilişinin sembol ayı olması ve mücadele tarihinin yoğunluğunun bu ayda olması hasebiyle değer atfedilen bir aydır. Türkiye devrimci hareketinin mücadele tarihinde de hareketli ve tarihsel izdüşümleri olan bir aydır. Deniz Gezmiş,Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan bu ayda idam edilmişlerdir; İbrahim Kaypakkaya'nın katledilişi bu aydadır. Yine Haki Karer ve Halil Çavgun da bu ayda katledilmiştir.

Mayıs ayında Diyarbakır 5 Nolu Zindanı'nda yaşanan bir olay var ki Türkiye toplumsal mücadele tarihine pek çok boyutuyla "ilk" olma özelliğiyle hafızalarda yer tutar. Bu olay literatüre "dörtler"in eylemi olarak geçmiştir. Sadece Türkiye için değil dünyada da ilk kez olan bir eylem biçimi olması hasebiyle de hafızalarda derin bir iz bırakır.

12 Eylül Askeri Cuntası'nın en önemli hesaplaşma sahalarından biri de Diyarbakır zindanıydı. Dünya'da eşi benzeri görülmemiş bir zulüm Diyarbakır zindanında tutulan devrimci-yurtsever tutsaklara uygulanıyordu. Uygulanan işkencenin dozajı aklın sınırlarını zorlayan bir raddeye varmıştı. Tutsaklar artık yaşama isteklerini yitirmiş, ölümü özler hale getirilmişlerdi. 12 Eylül Cuntası'nın yarattığı cehennemde belki de tek "kurtuluş"un ölmek olduğu fikriyatı tutsaklar arasında bir veba gibi yayılıyordu. Dayanılmaz yaşam koşullarında ve olağanüstü işkencelerin, açlık, dayak ve akla gelebilecek her türlü maddi ve manevi işkence cezaevi yaşamın rutini haline getirilmişti. Bu koşullara dayanamayan pek çok tutsak itirafçı olmaya başlamıştı. Yine baskı ve zorla birçok tutsağa pişmanlık dilekçesi imzalatılıyordu. Cezaevinde işkence ve ölüm korkusu egemen kılınmıştı. 20 Martı 21 Marta bağlayan gece 35. Koğuşun (Hücreler- Tecrit bölümü) 4. Katının 9. Hücresinde Mazlum Doğan bir feda eylemi gerçekleştirir.

Bu eylemden sonra Ferhat Kurtay bir bildiri kaleme alır ve hep birlikte okuyup bildiriye imzalarını atarlar. Bütün tutsakların uykuya daldığı 17 Mayıs'ı 18 Mayıs'a bağlayan gece Ferhat Kurtay, Eşref Anyık, Necmi Önen ve Mahmut Zengin çatı katına çıkarlar ve daha önce hazırladıkları boya ve tineri üzerlerine dökerek kol kola kenetlenirler. Çakmağı çakmalarının ardından "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek, Kahrolsun Sömürgecilik, Yaşasın Bağımsızlık!" sloganını haykırmaya başlarlar. Koğuşta bulunan diğer tutsaklar slogan sesine uyanır ve ateşi söndürmek için su döker, battaniye sararlar. Bunun karşısında ateşler içinde Necmi Önen'in sesi duyulur: "ateşi harlandırın, su dökmeyin, su döken ihanetçidir." Eylemin

ardından işkenceciler koğuşu doldururlar ve su dolu koridorda tutsakları sabaha kadar işkenceden geçirirler. Yapılan işkencede Bedri Tan isimli bir yurtsever tutsakta yaşamını yitirir.

Esat Oktay Yıldırım ve ekibinin başını çektiği işkence ve kötü muameleler Diyarbakır Zindanı'nda bir istisna hali oluşturmuştu. 12 Eylül Cuntası'nın siyasal devamının sağlanması adına hukukun kendini askıya aldığı yasadırlık halinin, sürekli bir hal alarak, yasadırlığın- hukuk dışılığın bir yasaya ve hukuka dönüşmüş olduğu yani yasadırlığın ve hukuk dışılığın normal bir durum haline geldiği büyük bir satıhtır Diyarbakır zindanı. Bu satıh "Burası askeri bir okuldur. Bu okulun tek amacı vardır; o da sizi Türkleştirmektir." diyen resmi ideolojinin zihniyetinden mülhem yedi yüz yetmiş dokuz bin kilometrekarelik bir sathın izdüşümüdür.

Bu bağlamda Diyarbakır Zindanı'nda yaşanan bütün olayların araştırılması için Meclis'in kuracağı bir araştırma komisyonu "geçmişle yüzleşme"nin kapılarını açacak, haksızlıkların ve mağduriyetlerin hatırlanmasında önemli bir köprü görevi görecektir. Komisyonun, dönemin atanmış ve seçilmiş sorumlularının, askeri ve sivil bürokratların sorgulanmasını talep etmek ve sorumluları açığa çıkartarak mahkûm edilmelerini sağlamak hakikatle yüzleşme açısından büyük bir değer atfetmektedir. Bu soruşturma ve yüzleşme sonrası mağdur edilen kişi ve ailelerinden özür dilenmesi ve Diyarbakır Zindanı'nın müzeye dönüştürülmesi Türkiye'yi büyük bir utançtan ve ayıptan kurtaracaktır.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Sayı: 405

30.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

BDP Grubu adına verilen tüm Meclis Araştırma Önergelerini üstleniyoruz.
Gereğini arz ederim.

İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR